

Controle van kmo's onderworpen aan de vennootschapsbelasting

Opvolging 2025 van de aanbevelingen

Rekenhof

Controle van kmo's onderworpen aan de vennootschapsbelasting

Opvolging 2025 van de aanbevelingen

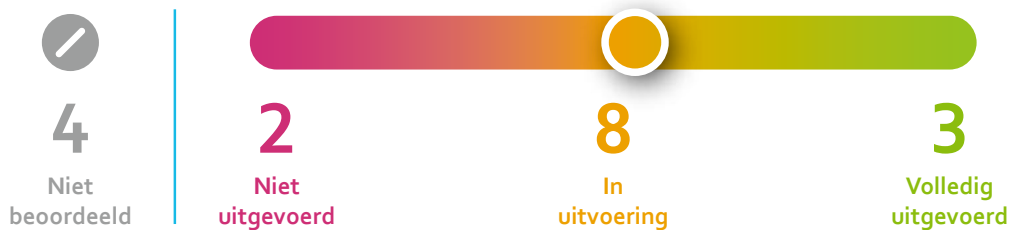
Verslag goedgekeurd in algemene vergadering van het Rekenhof van 3 juni 2026

1	Context	6
2	Initiële audit van 2022	7
3	Opvolgingsmethode	8
4	Uitvoering van de aanbevelingen	9
4.1	Beleid voor de fiscale controle van kmo's die zijn onderworpen aan de VenB	9
4.2	Realisatie van de doelstellingen en naleving van de beginselen van de controlestrategie van de FOD Financiën	12
4.3	Uitvoering van de processen voor controle en kwaliteitscontrole	16
5	Conclusies	17

Controle van kmo's onderworpen aan de vennootschapsbelasting – opvolging 2025 van de aanbevelingen

In december 2022 onderzocht het Rekenhof het beleid voor de controle van de fiscale aangiften van kmo's die aan de vennootschapsbelasting (VenB) onderworpen zijn, en de uitvoering van dat beleid door de FOD Financiën. In het huidige opvolgingsverslag gaat het na of zijn aanbevelingen werden uitgevoerd.

Het Rekenhof is van oordeel dat drie jaar na de publicatie van de initiële audit drie van de zeventien aanbevelingen zijn uitgevoerd, acht in uitvoering zijn, aan twee aanbevelingen geen gevolg werd gegeven en vier niet meer van toepassing zijn.

De FOD Financiën heeft werk gemaakt van de gelijke behandeling van de belastingplichtigen door ervoor te zorgen dat de verschillende controlecentra de fiscale risico's op dezelfde manier afdekken. Die verbetering kwam er dankzij de applicatie BasketFisc, die de controletaken op een nieuwe manier verdeelt onder de diensten van eenzelfde taalgebied. De applicatie lost de ongelijke behandeling tussen taalgebieden echter niet op, noch de verschillen qua behandeling tussen dossiers in verschillende talen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Daarnaast heeft de FOD Financiën een inventaris opgesteld van de gegevens die nuttig zijn voor de administratie maar waartoe ze geen toegang heeft. Het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 onderging ook wijzigingen die minder ruimte laten voor interpretatie bij de toepassing van belastingverhogingen.

De FOD Financiën is bovendien gestart met de applicaties te wijzigen waardoor de werkelijke resultaten van de controles kunnen worden benut om te beoordelen hoe performant de centrale selectie is. Het Rekenhof moedigt de FOD aan om daarmee door te gaan. Ook werd de herziening opgestart van de 'key performance indicators' (KPI's) die samenhangen met de nieuwe controleaanpak. Na die herziening kan de FOD de KPI's uitwerken.

De FOD Financiën onderneemt actie om het personeelstekort weg te werken in de afdelingen Controle van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc). Volgens zijn ramingen was het aantal

personeelsleden met een controlefunctie in die diensten op 31 december 2025 nog altijd niet op het niveau van 1 januari 2018. In het laatste gevalideerde personeelsplan becijferde de Administratie KMO het tekort op 383 controleagenten.

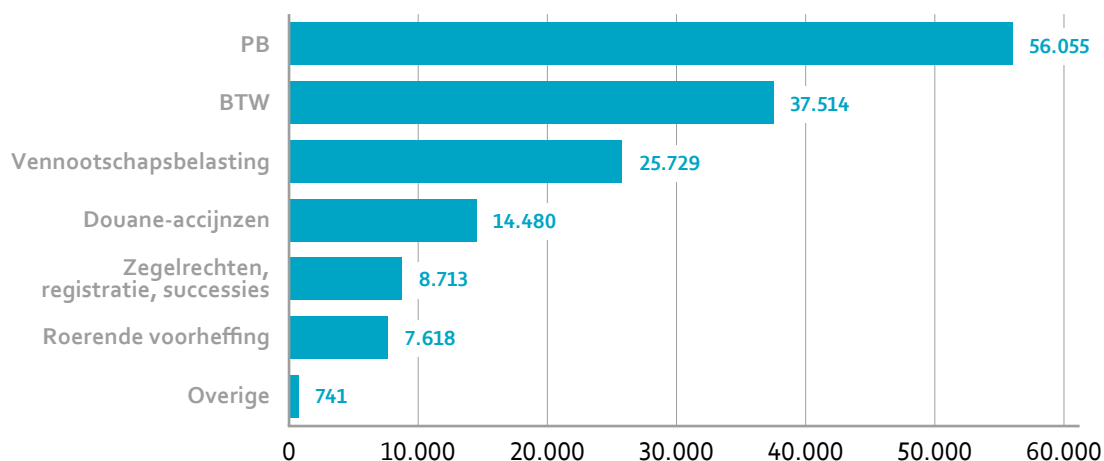
De FOD Financiën gaat nog altijd niet na of alle gecontroleerde punten in het controleverslag zijn opgenomen. Bovendien zijn de controlefuncties nog niet gescheiden van de functies die het sluiten van akkoorden regelen. Het Rekenhof herhaalt zijn aanbevelingen met betrekking tot die twee aspecten.

1 Context

De vennootschapsbelasting wordt geheven op de winst van ondernemingen (rechtspersonen die zich bezighouden met verrichtingen van winstgevende aard) met fiscale woonplaats in België. Sinds het aanslagjaar 2021 bedraagt de aanslagvoet 25 %, behalve voor kleine vennootschappen¹. Voor hen geldt een verminderde aanslagvoet van 20 % op het deel van hun belastbare winst lager dan of gelijk aan 100.000 euro². Vennootschappen moeten elk jaar een VenB-aangifte indienen die de FOD Financiën kan controleren.

De VenB is één van de voornaamste bronnen van fiscale ontvangsten voor de Staat, na de personenbelasting (PB) en de belasting over de toegevoegde waarde (btw) (zie figuur hieronder). De VenB bracht 25,7 miljard euro op in 2024.

Figuur – Fiscale ontvangsten die de Staat in 2024 heeft geïnd op kasbasis, per soort belasting (in miljoen euro).

Bron: Rekenhof, op basis van de algemene rekening 2024 van het algemeen bestuur

In 2024 werden 111.988 VenB-aangiften gecontroleerd, wat resulteerde in meer dan 5,6 miljard euro aan inkomstenverhogingen.

¹ Het gaat om kleine vennootschappen in de zin van artikel 1:24, §1 tot §6, van het wetboek van vennootschappen en verenigingen, die op de balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar hoogstens één van de volgende criteria overschrijden: jaargemiddelde van het aantal werknemers: 50; jaaromzet exclusief btw: 9.000.000 euro; balanstotaal: 4.500.000 euro.

² De verlaagde aanslagvoet is echter gekoppeld aan voorwaarden in verband met de activiteit van de vennootschap, de aandelhouders en de bezoldiging van de leidinggevenden.

Het is dus van fundamenteel belang voor de ontvangsten van de Staat dat het proces dat de FOD Financiën hanteert om te selecteren welke VenB-aangiften gecontroleerd moeten worden en om de fiscale controles uit te voeren, goed verloopt.

De Administratie KMO van de FOD Financiën bestaat uit centrale diensten en een operationele directie. Ze groepeerde de centra KMO die de fiscale dossiers controleren. De centrale dienst Tax Audit & Compliance Management KMO (TACM KMO), die gecentraliseerde risicoanalyses uitvoert, selecteert de meeste fiscale controles.

De operationele directie van de Administratie KMO telt vijftien centra KMO die over het hele land zijn verspreid (veertien gewestelijke centra en één centrum 'specifieke materies' voor de niet-inwoners, de bedrijfsvoorheffing en de roerende voorheffing).

Elk centrum telt drie afdelingen: 'Beheer & Dienstverlening' (Beheer), 'Controle' en 'Expertise'. De afdelingen Beheer en Controle controleren de fiscale aangiften.

De afdelingen Beheer houden zich voornamelijk bezig met vormelijke controles en corrigeren eenvoudige fouten of ongerijmdheden in de aangiften. Die controles werden bij de audit van 2022 niet onderzocht³.

De afdelingen Controle voeren diepgaandere controles uit van de fiscale situatie van belastingplichtigen. Het betreft de fiscale controles stricto sensu. Naast de gecentraliseerde selectie van TACM KMO kunnen de afdelingen Controle ook fiscale controles uitvoeren die lokaal werden geselecteerd op basis van hun terreinkennis.

2 Initiële audit van 2022

In zijn initiële auditverslag van 7 december 2022 bestemd voor het federale Parlement onderzocht het Rekenhof de centrale selectie van de fiscale controles door de dienst TACM KMO, de lokale selectie door de centra KMO en de uitvoering van de controles door de afdelingen Controle van de centra KMO. Het analyseerde ook hoe de transversale dienst Beheerscontrole – MPM van de AAFisc de performantie opvolgt⁴.

Het Rekenhof stelde vast dat het aantal controleurs in de centra KMO met 21 % was verminderd tussen 2016 en 2021, waardoor het aantal uitgevoerde controles was gedaald. De FOD Financiën had een rendabiliteitsdrempel ingevoerd om zijn beperkte middelen optimaal in te zetten: enkel de controles van de centrale selectie met een geschatte rendabiliteit per werkdag hoger dan die drempel waren verplicht. De drempel in kwestie werd bepaald op basis van de kosten voor de uitvoering van controles. De gevolgen ervan voor de fiscale ontvangsten werden echter slechts zijdelings gemeten.

Uit de audit bleek dat de verdeling van de controleurs over de centra KMO niet afhing van het aantal kmo's waarvoor elk centrum verantwoordelijk is en evenmin van de fiscale risico's. Het was dus niet zo dat eenzelfde fiscaal risico evenveel kans had om te worden gecontroleerd: er was meer

³ Rekenhof, *Controle van kmo's onderworpen aan de vennootschapsbelasting*, Verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, Brussel, december 2022, 69 p., rekenhof.be.

⁴ De transversale dienst Beheerscontrole – MPM hangt rechtstreeks af van de administrateur-generaal van de AAFisc en volgt de performantie op (ontwikkeling en opvolging van indicatoren).

kans dat de verplichte en indicatieve controles werden uitgevoerd in de centra KMO met meer personeel, waar meer kmo's werden gecontroleerd.

Bij de uitvoering van de controles was de gelijke behandeling evenmin voldoende gewaarborgd. Uit het onderzoek van een steekproef van controledossiers kwamen diverse anomalieën naar voren (niet-naleving van de procedures, onvolledige dossiers, fouten in de ingevoerde bedragen en uren enz.) en een gebrek aan omkadering en harmonisering van het sanctiebeleid.

Tot slot was het evenwicht tussen centrale en lokale selectie niet altijd gegarandeerd. De centra moesten voor zover mogelijk 80 % van hun arbeidstijd besteden aan de centraal geselecteerde controles en konden de resterende 20 % aan de lokale selectie wijden. Het Rekenhof had echter vastgesteld dat de FOD Financiën toestond dat het quotum van de lokale selectie werd gebruikt om extra verplichte opdrachten uit te voeren.

De FOD Financiën bereidde een systeem voor om opdrachten over te dragen tussen centra KMO, waardoor de gelijke behandeling van belastingplichtigen zou kunnen worden verbeterd. Het Rekenhof benadrukte dat het systeem voornamelijk punctuele lokale moeilijkheden moest opvangen en niet mocht leiden tot een grootschalige delokalisatie van de controles, die nadelig zou zijn voor de kwaliteit van de controles en voor de ontwikkeling van lokale kennis.

3 Opvolgingsmethode

Het Rekenhof is nagegaan wat er is gebeurd met de aanbevelingen uit zijn initiële auditverslag van 2022.

Op 16 juli 2025 nam het contact op via mail met de FOD Financiën om een gedocumenteerde stand van zaken op te maken van zijn aanbevelingen. Nadat het het antwoord van de FOD van 29 augustus 2025 had onderzocht, heeft het op 20 oktober 2025 bijkomende documenten opgevraagd. De FOD bezorgde die documenten op 7 november 2025.

Het Rekenhof heeft die documenten onderzocht en er rekening mee gehouden bij de opmaak van dit verslag.

Dit verslag is gebaseerd op een vereenvoudigde opvolging, uitgaande van de verklaringen van de administratie en de documenten die ter ondersteuning daarvan werden voorgelegd. Het Rekenhof heeft geen auditwerkzaamheden verricht (zoals gesprekken, tests en grondige analyse van documenten) om de kwaliteit van de ontvangen documenten en de getroffen maatregelen te beoordelen.

Het is nagegaan hoe elke aanbeveling werd uitgevoerd en kende er een kleurcode aan toe naargelang van de mate waarin ze werd uitgevoerd.

	Volledig uitgevoerd
	In uitvoering
	Niet uitgevoerd
	Niet beoordeeld

Naast elke aanbeveling staat vermeld aan wie ze gericht is.

Het Rekenhof verstuurde op 6 maart 2026 een eerste versie van dit opvolgingsverslag naar de FOD Financiën en naar de beleidscel van de minister van Financiën, met het oog op het tegensprekelijke debat. Hun commentaar werd verwacht tegen 6 april 2026. De betrokkenen lieten weten geen opmerkingen te hebben.

4 Uitvoering van de aanbevelingen

Het onderzoek is uitgesplitst in drie punten, op basis van de thema's van het initiële auditverslag:

- het beleid voor de fiscale controle van kmo's onderworpen aan de VenB;
- de realisatie van de doelstellingen en de naleving van de controlestrategie van de FOD Financiën;
- de uitvoering van de processen voor controle en kwaliteitscontrole.

Vroeger behandelden de afdelingen Controle enkel de dossiers van belastingplichtigen van hun ambtsgebied. Sinds eind 2023 worden de kmo-controles voorgesteld door de applicatie BasketFisc, die ze over de verschillende diensten verdeelt per taalregio. De controlebeambten KMO moeten die applicatie gebruiken om de taken af te handelen, de resultatenfiche in te vullen en nieuwe taken aan te maken.

BasketFisc is niet zomaar een verdeelsysteem maar wil ook bijdragen aan:

- een betere verdeling van de werklast;
- een toewijzing van de taken volgens de competenties;
- de behandeling van taken volgens prioriteit;
- het opstellen van één dossier per materie;
- het waarborgen van een gelijkere behandeling van de belastingplichtigen (aangezien de kans op een controle niet meer afhangt van de lokale capaciteiten, en controleurs van verschillende centra de controle kunnen uitvoeren).

Het BasketFisc-systeem hanteert verschillende factoren om taken voor te stellen of toe te wijzen, onder meer de verjaringsdatum, de prioriteit van de taken en de verplaatsingstijd (voor controles die een plaatsbezoek vereisen).

4.1 Beleid voor de fiscale controle van kmo's die zijn onderworpen aan de VenB

Aanbeveling 1

De beslissing van de ministerraad van 2 oktober 2017 (die voorzag in de vervanging van de controleurs) toepassen in de personeelsplannen en een statistiek publiceren over de toepassing ervan en over de evolutie van het aantal controleurs om de controlecapaciteit te vrijwaren

FOD Financiën

De dienst Personeel en Organisatie informeert het directiecomité van de FOD Financiën over de evolutie van het aantal controleurs in de volgende vier algemene administraties: Fiscaliteit, Douane en Accijnzen, Patrimoniumdocumentatie en Bijzondere Belastinginspectie.

De AAFisc stelt de gegevens over de controlefuncties globaal voor. Met dat aggregatieniveau is het niet mogelijk de specifieke situatie van de administratie KMO op te volgen noch de afdelingen Controle te onderscheiden van de afdelingen Beheer.

Op 31 december 2025 telde de AAFisc slechts 2.619 personeelsleden (afdelingen Beheer en afdelingen Controle) tegenover 2.661 op 1 januari 2018.

Bij de administratie KMO had de FOD Financiën overigens in 2024 vastgesteld dat, in vergelijking met 2018, er 383 voltijds equivalenten (VTE) ontbraken voor de controlefuncties in de afdelingen Controle. In zijn personeelsplan 2024 (het laatste gevalideerde personeelsplan), plande de FOD 46 extra aanwervingen om de afgenomen personeelssterkte in de afdelingen Controle geleidelijk aan te compenseren.

Aanbeveling 2

De selectiedrempel (rendabiliteitsdrempel) objectiever bepalen

FOD Financiën
(TACM KMO)

De rendabiliteitsdrempel diende om de controleopdrachten te verdelen in indicatieve en imperatieve opdrachten. De imperatieve opdrachten waren in principe verplicht, maar de indicatieve opdrachten konden als bron dienen voor de lokale selectie.

In de applicatie BasketFisc krijgt elke controletaak een risicoscore tussen 1 en 100, die overeenstemt met het prioriteitsniveau. De score bepaalt gedeeltelijk wanneer en in welke volgorde de taken aan de personeelsleden worden voorgesteld.

Er bestaat dus geen scheiding meer tussen verplichte en niet-verplichte opdrachten want het risiconiveau is bepalend voor de uitvoering van de controles. De dossiers met de hoogste risicoscore worden in principe eerst behandeld. In de applicatie moet geen rendabiliteitsdrempel worden bepaald om de controledossiers toe te wijzen. Door die drempel om technische redenen te schrappen, laat de FOD Financiën dus de doelstelling varen om systematisch alle dossiers boven een bepaald risiconiveau te controleren.

De beschikbare controlecapaciteit bepaalt voortaan de gekozen risicodrempel en het aantal dossiers dat per taalgebied wordt gecontroleerd.

Aanbeveling 3

De manier om het fiscaal risico uit te drukken, harmoniseren om de verschillende controleacties van de opdrachten onderling beter te kunnen rangschikken, in het bijzonder voor de indicatieve opdrachten

FOD Financiën
(TACM KMO)

In de applicatie BasketFisc verwijst de risicoscore van de taken naar het verwachte fiscale rendement. TACM KMO raamt dat rendement voor de centrale selectie, en de lokale controleurs evalueren het voor de lokaal aangemaakte taken.

Aanbeveling 4

De lokale selectie beter documenteren door een bruikbaar spoor te behouden van de selectiecriteria zodat de onderzoeksaanpak van de lokale selectie wordt bestendigd en goede selectiepraktijken worden aangemoedigd

FOD Financiën
(TACM KMO en
Centra KMO)

In de applicatie Stirco voor het beheer van de controles was een dossier dat lokaal was geselecteerd door een controleur geregistreerd onder de algemene noemer “aanvullend programma”. Het was onmogelijk om centraal te analyseren waarom die dossiers waren geselecteerd en om de selectiemethode algemeen toe te passen.

Sinds de overheveling naar de applicatie BasketFisc worden de lokaal aangemaakte taken altijd gekoppeld aan een soort taak. Zo kan centraal worden geanalyseerd waarom die dossiers lokaal zijn geselecteerd. Bij zijn analyse van de feedback over de uitgevoerde taken houdt TACM KMO zoveel mogelijk rekening met de resultaten van de lokaal uitgevoerde taken.

De controlerichtlijnen zijn zowel van toepassing op de centrale als op de lokale selectie. Zo is de uitvoering van taken van eenzelfde type meer eenvormig. De administratie KMO past die methode sinds eind 2023 toe.

Aanbeveling 5

De fiscale discipline meten door bijvoorbeeld de resultaten van de willekeurige controles te benutten, door ervoor te zorgen dat die controles in alle centra KMO worden uitgevoerd en door de statistische en (nagenoeg) experimentele evaluatiemethodes zoals beschreven in internationale rapporten toe te passen

FOD Financiën
(MPM en
TACM KMO)

De FOD Financiën verklaart dat hij al evaluatiemethodes toepast die geïnspireerd zijn op internationale rapporten en soms willekeurige controles opneemt in bepaalde controleacties. Het Rekenhof stelt echter vast dat er nog geen algemene meting gebeurt van de 'fiscale discipline', d.w.z. van de vrijwillige naleving van de fiscale verplichtingen door de belastingplichtigen. Via zo'n meting zou het effect van de controles op het gedrag van de belastingplichtigen kunnen worden nagegaan, om zo de fiscale discipline te verbeteren. De centra zouden bijvoorbeeld het aantal controles kunnen aanpassen of kunnen focussen op bepaalde belastingplichtigen.

Aanbeveling 6

KPI's uitwerken en opvolgen die de hoofdaspecten van de controlestrategie (gelijke behandeling, adequate verdeling van de controleurs, evenwicht tussen centrale en lokale selectie, kwaliteit van de controles) evenals de percentages inzake controle van de kmo's (volgens omvang of risicoklasse) afdekken

FOD Financiën
(MPM)

De FOD Financiën herziet momenteel de KPI's, om de nieuwe controleaanpak te kunnen opvolgen. Sommige KPI's zijn al ontwikkeld maar nog heel beperkt in het licht van de controlestrategie. Voor de VenB-controles hebben ze betrekking op:

- het percentage controletaken dat op het einde van de periode tot een rechtzetting heeft geleid;
- het percentage controletaken dat binnen de vooropgestelde tijd werd afgehandeld;
- de evolutie van het gemiddelde bedrag van de inkomstenverhogingen bij directe belastingen per VTE.

De FOD Financiën heeft bij die herziening ook een kerncijfer in aanmerking genomen. Het gaat om het totaalbedrag van de inkomstenverhogingen bij directe belastingen die voortvloeien uit een controle.

Aanbeveling 7

De evaluatie van de prestatie van de centrale selectie beter formaliseren, door bijvoorbeeld een model van plan en evaluatieverslag te ontwikkelen, en de werkelijke resultaten van de controles gebruiken in plaats van de manueel en theoretisch ingevoerde gegevens van de controleurs

FOD Financiën
(TACM KMO)

De FOD Financiën wil het resultaat van de controles meten aan de hand van de gegevens van de bronapplicaties. In de toekomst zal enkel de ontbrekende informatie manueel worden ingevoerd om het aantal fouten te verminderen en de personeelsleden te ontlasten. De eerste evaluatieverslagen over de prestatie van de centrale selectie zijn opgesteld, op basis van de gegevens uit de bronapplicaties. Ze hebben betrekking op de bedragen die in 2024 per actie werden ingekohierd.

Om die verslagen te verfijnen, moeten de applicaties worden gewijzigd. De eerste stappen daartoe zijn al gezet.

Zo zou de applicatie Biztax (die gebruikt wordt om de VenB-aangiften te registreren) het mogelijk moeten maken om, in het kader van de vennootschapsbelasting, de controletaak vanaf het eerste kwartaal van 2026 te koppelen aan de te innen belasting. Zodra de applicatie zal zijn aangepast, zullen de fiches voor de resultaten van de controles worden gewijzigd. De personeelsleden zullen de ingekohierde belasting en de belastingverhoging dus niet meer manueel moeten invoeren.

4.2 Realisatie van de doelstellingen en naleving van de beginselen van de controlestrategie van de FOD Financiën

Aanbeveling 8

De controleurs over de centra KMO verdelen om
1) te waarborgen dat eenzelfde fiscaal risico overall leidt tot dezelfde kans op controle en
2) opdat 20 % van de arbeidstijd zou kunnen worden besteed aan de lokale selectie

FOD Financiën
(TACM KMO)

De aanbeveling is niet meer van toepassing.

Sinds eind 2023 is de nieuwe organisatie van de controles gebaseerd op het 'korf'-principe (*basket*), dat werd uitgebreid tot elk taalgebied in zijn geheel. De grenzen tussen centra zijn geschrapt (binnen de limieten die de voorzitter vastlegde⁵). De Vlaamse en Waalse centra KMO die al bevoegd waren voor hun hele respectieve taalgebied kunnen zich sinds 1 september 2021 ook bezighouden met de Brusselse dossiers van hun taalstelsel. De taken worden aan het meest adequate personeelslid toegewezen op basis van het risiconiveau.

Die wijzigingen waarborgen in theorie een gelijkere behandeling van de belastingplichtigen zonder de verdeling van het personeel over de centra te wijzigen.

De taken van zowel de centrale als de lokale selectie worden op dezelfde manier gerangschikt met het oog op de uitvoering ervan. Op de lokaal aangemaakte taken is geen specifiek quotum meer van toepassing.

⁵ Besluit van 20 juli 2021 van de Voorzitter van het Directiecomité tot wijziging van het besluit van de Voorzitter van het Directiecomité van 9 december 2015 tot oprichting van de KMO Centra binnen de Administratie Kleine en Middelgrote Ondernemingen van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit en tot vaststelling van hun zetel en hun materiële en territoriale bevoegdheid.

Aanbeveling 9

In de jaarlijkse statistieken gegevens publiceren over het controlepersoneel van de centra KMO, over het aantal ondernemingen waarmee elk centrum KMO belast is en over het percentage uitgevoerde controleopdrachten van de centrale selectie

FOD Financiën
(MPM)

De centra zijn niet meer uitsluitend verantwoordelijk voor een geografische zone en voor de belastingplichtigen in die zone. Voortaan werken verschillende centra gelijktijdig in eenzelfde taalgebied.

De FOD Financiën acht het bijgevolg niet meer relevant het aantal belastingplichtigen per centrum te publiceren noch het uitvoeringspercentage te berekenen van de controleopdrachten van de centrale selectie voor elk centrum.

De invoering van de 'korf' zou in theorie moeten bijdragen tot een gelijkere behandeling. Het Rekenhof is echter van oordeel dat het noodzakelijk blijft de beschikbare human resources objectief te bepalen, en ook hun verdeling en de impact te meten die de verplichtingen (onder meer in verband met de taalkundige competenties van de centra en de controles ter plaatse) op die gelijke behandeling hebben (zie [aanbeveling 11](#)). De administratie moet het personeel nog altijd verdelen op basis van de vastgestelde behoeften. Het Rekenhof herhaalt dus zijn aanbeveling.

Aanbeveling 10

Een inventaris opstellen van de nuttige gegevens waartoe de administratie geen toegang heeft en onderzoeken of het opportuun is deze beter toegankelijk te maken

FOD Financiën
(TACM KMO)

De dienst TACM KMO houdt sinds eind 2023 een inventaris bij van de nuttige gegevens waartoe de administratie geen toegang heeft. Hij vult die telkens aan wanneer uit een analyse blijkt dat bepaalde informatie ontbreekt waarmee de risicoanalyses verfijnd zouden kunnen worden of waarmee andere fiscale risico's beter gedekt zouden kunnen worden.

Als behoeften worden geïdentificeerd, leggen de bevoegde diensten de nodige contacten met de instanties die de gegevens kunnen verstrekken om te onderhandelen over een gegevensuitwisseling.

Aanbeveling 11

Ervoor zorgen dat het dekkingspercentage van de fiscale risico's wordt geharmoniseerd tussen de verschillende centra en een jaarlijks minimumpercentage vastleggen per centrum voor de controle van de kmo's

FOD Financiën

De FOD Financiën heeft ervoor geopteerd de doelstelling van de gelijke behandeling van belastingplichtigen via een andere aanpak na te streven dan deze voorgesteld door het Rekenhof.

De applicatie BasketFisc verdeelt de beheer- en de controledossiers immers onder de controleurs van eenzelfde taalgebied in plaats van de medewerkers over de centra te herverdelen, wat erop neer komt dat de dossiers worden verplaatst in plaats van de medewerkers. De FOD Financiën is van oordeel dat die oplossing op sociaal vlak beter aanvaardbaar is en dat de doelstelling van een gelijkere behandeling ook zo kan worden bereikt.

De applicatie BasketFisc biedt bovendien de mogelijkheid om de geografische bevoegdheden van de centra maximaal te benutten zoals is uiteengezet in het besluit van de voorzitter. Alle centra van eenzelfde taalgebied kunnen voortaan immers de dossiers behandelen van alle belastingplichtigen in hun taalgebied. Vroeger werd enkel bijstand verleend tussen teams van eenzelfde centrum.

In eenzelfde taalgebied worden de taken met de hoogste risicoscore weliswaar nog altijd in de eerste plaats toegewezen aan het meest adequate personeelslid, maar het systeem garandeert geen gelijke behandeling tussen de verschillende taalgebieden. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen de dossiers bovendien worden behandeld door controleurs uit Vlaanderen of uit Wallonië. Naargelang de taal van het dossier is er dus een andere controlekans voor eenzelfde fiscaal risico.

Aanbeveling 12

Het door de administratie bepaalde quotum van 20 % van de arbeidstijd voor het uitvoeren van lokale opdrachten effectief naleven door te onderzoeken welke elementen de uitvoering belemmeren van opdrachten die volledig op initiatief van de controleurs gebeuren; een maximumquotum voor de lokale selectie overwegen na het gemeenschappelijk uitvoeren van de verplichte opdrachten om de nodige controlecapaciteit vrij te maken

FOD Financiën

Sinds de invoering van de korf is deze aanbeveling niet meer van toepassing.

In de applicatie BasketFisc kunnen personeelsleden taken aanmaken voor zichzelf ofwel voor de gemeenschappelijke korf. Elke nieuwe taak die een personeelslid aanmaakt, moet worden goedgekeurd door de teamleider.

Na goedkeuring worden de taken die de personeelsleden voor zichzelf hebben aangemaakt, toegevoegd aan hun lopende taken. Taken die werden aangemaakt voor de gemeenschappelijke korf volgen hetzelfde verdelingsmechanisme als de taken die TACM KMO genereert. Het maximum van 20 % eigen selectie verdwijnt dus.

De verhouding tussen centrale en lokale opdrachten kan continu worden opgevolgd aan de hand van gedetailleerde verslagen.

Aanbeveling 13

De centra KMO helpen om hun lokale criteria doeltreffend toe te passen (capaciteit om de informatie te filteren en te verrijken, toegang tot de risico-inschattingen van TACM KMO, lijsten met onderlinge rangschikking van acties enz.)

FOD Financiën

Sinds de invoering van de korf is deze aanbeveling niet meer van toepassing.

Op lokaal niveau worden voortaan enkel nog taken aangemaakt voor individuele dossiers die zijn geselecteerd op basis van lokale kennis. De risicobeoordelingen die TACM KMO maakt op basis van informatie die op centraal niveau beschikbaar is, leiden ertoe dat alle betrokken dossiers voor het hele land worden geselecteerd.

Als de centra geconfronteerd worden met algemene risico's waarmee geen rekening is gehouden in een actie van TACM KMO, moeten ze dat aan TACM KMO melden zodat die een actie op nationaal niveau kan opzetten.

Centrale databases ter beschikking stellen van de personeelsleden in de controlecentra brengt volgens de FOD Financiën risico's mee: verschillen qua behandeling tussen de centra, datalekken en fragmentering van de selectieprofielen.

Aanbeveling 14

In het jaarverslag de verschillende soorten centrale en lokale selectie beter onderscheiden door ook alternatieve metingen van de rendabiliteit voor te stellen die minder gevoelig zijn voor uitzonderlijke variaties

FOD Financiën
(MPM)

Deze aanbeveling is niet meer van toepassing. Sinds de applicatie BasketFisc de controletaken onder de beambten verdeelt, verzendt TACM KMO geen controlelijst meer om de lokale selectie aan te vullen. Die heeft dus enkel nog betrekking op individuele dossiers.

De dossiers met de hoogste risicoscore worden in principe eerst gecontroleerd. Het aantal gecontroleerde dossiers en het gedekte risiconiveau hangen in werkelijkheid echter af van de beschikbare controlecapaciteit.

Wat de uitzonderlijke variaties betreft, houdt de analyse van de resultaten van de controleacties ook rekening met andere parameters (afwijkende waarden, percentage productieve controles, mediaan van de belastingverhogingen enz.).

4.3 Uitvoering van de processen voor controle en kwaliteitscontrole

Aanbeveling 15

Het beleid om af te zien van belastingverhogingen beter omkaderen door ze systematisch te motiveren aan de hand van standaardcriteria, door toe te zien op de opvolging van de richtlijnen, door de naleving van de wetgeving te waarborgen en door een scheiding van de functies (controle/akkoord) te overwegen

FOD Financiën

De oude wetgeving liet veel marge voor interpretatie en subjectieve beoordeling. Ze garandeerde bijgevolg niet altijd een eenvormige en gelijke behandeling van de belastingplichtigen.

Lid 3 van artikel 444 van het Wetboek op de Inkomstenbelasting 1992 bepaalde immers dat de controleur kon afzien van het minimum van 10 % belastingverhoging als de belastingplichtige niet te kwader trouw handelde.

De programmawet van 18 juli 2025 die op 29 juli 2025 in werking is getreden, vervangt dat lid door de volgende bepaling: *“Er wordt afgezien van een belastingverhoging bij een eerste te goeder trouw begane overtreding. Goede trouw wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, vermoed te bestaan bij de belastingplichtige die een eerste overtreding heeft begaan, behalve in geval van toepassing van artikel 351”*.

De wetswijziging beperkt de interpretatiemarge van de controleur: hij is nu verplicht om af te zien van de verhoging. De bewijslast ligt voortaan bovendien bij de administratie.

Er is geen scheiding ingevoerd tussen de controlefunctie en de functie die erin bestaat akkoorden te sluiten.

Aanbeveling 16

De documenten en procedures vereenvoudigen en eenvormig maken: nutteloze stappen schrappen, modellen opstellen, alle gecontroleerde punten en de bevestiging van de kennisgeving van het einde van de controle opnemen in het verificatieverslag

FOD Financiën

Na afloop van de controle wordt een controleverslag opgesteld en aan de belastingplichtige bezorgd. Tegelijkertijd wordt hem ook de mededeling gestuurd dat de fiscale controle is afgelopen, hoewel daarbij niet systematisch wordt vermeld welke punten werden gecontroleerd.

De FOD Financiën is van plan het model van controleverslag aan te passen om het kwalitatief te verbeteren.

Aanbeveling 17

De kwaliteit van de dossiers verbeteren door het aantal kwaliteitscontroles op te drijven, door de criteria ervan te preciseren, door in een transversale controle te voorzien (bijvoorbeeld in de vorm van een *peer review*), en door de in te voeren gegevens te structureren om te vermijden dat ze opnieuw moeten worden ingevoerd (ook tussen de applicaties Stirco en Biztax)

FOD Financiën

Sinds de invoering van BasketFisc gebeurt de kwaliteitscontrole via een specifieke vragenlijst voor elke controleactie. Vroeger werd eenzelfde algemene vragenlijst gebruikt voor alle acties.

Met dat nieuwe systeem kan de precisie en de relevantie van de kwaliteitscontrole worden verbeterd. Bovendien kan ook per actie de frequentie van de kwaliteitscontroles worden gedefinieerd, wat het makkelijker maakt om de meest complexe acties beter op te volgen.

Er moeten niettemin nog aanpassingen gebeuren in de applicaties om meervoudige registraties (zie [aanbeveling 7](#)) te vermijden.

5 Conclusies

Na afloop van zijn opvolging is het Rekenhof van oordeel dat van de zeventien aanbevelingen uit zijn initiële audit van mei 2022, er drie zijn uitgevoerd, acht in uitvoering zijn, vier niet meer van toepassing zijn en aan twee geen gevolg is gegeven.

Door het beheer van de kmo-controles over te hevelen naar de applicatie BasketFisc, eind 2023, kon de dekkingsgraad van de fiscale risico's worden geharmoniseerd tussen de verschillende controlecentra van eenzelfde taalgebied. Dat systeem waarborgt echter geen gelijke behandeling tussen de verschillende taalgebieden. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen de dossiers bovendien worden behandeld door controleurs uit Vlaanderen of uit Wallonië. Voor eenzelfde fiscaal risico is er dus een verschillende controlekans naargelang de taal van het dossier.

Het Rekenhof beveelt de FOD Financiën aan voort werk te maken van de doelstelling in zijn personeelsplan 2024, namelijk het personeelstekort verminderen in de afdelingen Controle van de Administratie KMO. Het beveelt ook aan statistieken op te stellen om de evolutie van de toestand in de afdelingen Controle en Beheer van de Administratie KMO op te volgen.

Andere essentiële aanbevelingen zijn slechts gedeeltelijk uitgevoerd, onder meer die in verband met de exploitatie van de werkelijke resultaten van de controles om de performantie van de centrale selectie te evalueren, de meer systematische meting van de fiscale discipline en de ontwikkeling van KPI's in het kader van de nieuwe controleaanpak.

Tot slot zijn de aanbevelingen om alle gecontroleerde punten in het controleverslag op te nemen en de controlefunctie te scheiden van die van het sluiten van akkoorden niet gevolgd. Het Rekenhof herhaalt die aanbevelingen.

Dit verslag is enkel elektronisch beschikbaar,
in het Nederlands en het Frans op rekenhof.be.

WETTELIJK DEPOT

D/2026/1128/14

COVERFOTO

Shutterstock

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

rekenhof.be